

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за 2020 рік

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення в Черкаській області, за оцінкою, на 1 грудня 2020 р. становила 1180,2 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2020 р. чисельність наявного населення зменшилась на 11948 осіб.

Порівняно з січнем–листопадом 2019 р. обсяг природного скорочення збільшився на 602 особи.

Кількість живонароджених у січні–листопаді 2020 р. становила 6571 особу, померлих – 18240 осіб.

У грудні 2020р. населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги¹ 621,8 млн.грн (73,1% нарахованих за цей період сум).

На кінець грудня 2020р. заборгованість населення зі сплати за постачання та розподіл природного газу становила 547,7 млн.грн, за постачання теплової енергії та гарячої води – 506,6 млн.грн, за постачання та розподіл електричної енергії – 125,7 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 72,3 млн.грн, за управління багатоквартирним будинком – 34,7 млн.грн, за надання послуг з вивезення побутових відходів – 23,7 млн.грн.

Доходи населення

У 2020р. розмір середньої номінальної заробітної плати штатних працівників (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше) порівняно з 2019р. збільшився на 10,8% і становив 9797 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися фінансова та страхова діяльність; державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,3 рази.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у виробництві електричного устаткування, поштової та кур'єрській діяльності, діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 58% від середнього рівня по економіці.

¹Починаючи з даних за січень 2020р. дані наведено з урахуванням постачання та розподілу електричної енергії.

Індекс реальної заробітної плати у 2020р. порівняно з 2019р. становив 107,8%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) впродовж 2020р. збільшилася на 27,4%, або на 12,5 млн.грн і на 1 січня 2021р. становила 58,0 млн.грн, що дорівнює 2,4% фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2020р.

Серед видів економічної діяльності найвагомніше збільшення суми несплаченої заробітної плати відбулося у складському господарстві і допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 5,5 млн.грн); сільському господарстві, мисливстві, лісовому господарстві та рибному господарстві (на 4,1 млн.грн); в охороні здоров'я (на 628,5 тис.грн); виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (на 621,4 тис.грн); виробництві електричного устаткування (на 589,3 тис.грн). З початку року утворилась заборгованість у галузі водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 1,1 млн.грн та у виробництві комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 621,4 тис.грн. При цьому зменшилась заборгованість у будівництві (на 878,5 тис.грн), добувній промисловості і розробленні кар'єрів (на 380,5 тис.грн), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 375,1 тис.грн).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 січня 2021р., становила 1,9 тис. осіб, або 0,9% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 16,8 тис.грн, що в 1,4 раза перевищує середню заробітну плату за грудень 2020р.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом 2020р. обліковано 9996 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 38,2%.

У загальній кількості злочинів 52,3% становили злочини проти власності, 12,7% – злочини проти життя та здоров'я особи, 8,3% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,4% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 4,9% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 3,7% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 2,9% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 2,2% – злочини проти

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

правосуддя, 2,0% – злочини проти громадської безпеки, 1,6% – злочини проти довкілля, по 1,2% становили злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж електрозв'язку та злочини у сфері господарської діяльності, 0,9% – злочини проти громадського порядку та моральності.

Протягом 2020р. на території області було скоєно 58 очевидних умисних вбивств, 60 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 6 випадків зґвалтувань.

Також за 2020р. кількість випадків крадіжок становила 3771, шахрайств – 840, грабежів – 180, розбоїв – 26 та хабарництва – 44.

Правоохоронними органами протягом 2020р. виявлено 36 осіб, які скоїли злочини у складі 10 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 10 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за 2020р. становила 6304 особи, із числа яких 2077 – жінки, 488 – особи похилого віку, 84 – неповнолітні та 65 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (59,0%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 3188 та 530 осіб, серед яких 32,5% – жінки (1207 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 285 осіб, з яких 25,3% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 173 особи, із числа яких 12,1% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 24,3% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2958, з них жінки – 15,0%, неповнолітні – 2,5%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 17,7% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 8,9% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 6,2% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 72,9%, безробітних – 6,2%.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у 2020р. становив 42482,3 млн.грн. Порівняно із 2019р. його фізичний обсяг збільшився на 5,5%.

Оборот роздрібною торгівлю у 2020р. становив 29577,2 млн.грн, що у порівнянних цінах на 6,7% більше обсягу 2019р. У грудні 2020р. проти грудня 2019р. оборот роздрібною торгівлю збільшився на 8,8%, проти листопада 2020р. – на 17,2%.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлю (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2020р. становив 16449,4 млн.грн, що в порівнянних цінах на 6,1% більше від обсягу 2019р. У грудні 2020р. роздрібний товарооборот становив 1812,4 млн.грн і в порівнянних цінах збільшився проти грудня 2019р. на 8,2%, проти листопада 2020р. – на 17,2%.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у 2020р. (за попередніми даними) порівняно з 2019р. становив 75,6%.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 466,8 тис.т худоби та птиці (у живій масі), що на 2% менше проти 2019 року, вироблено 461,2 тис.т молока (на 1,3% менше) та 798,5 млн.шт яєць (на 0,7% більше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у 2020р. (за попередніми даними) складала відповідно 9,2%, 34,6% та 40,4%.

Станом на 1 січня 2021р. (за попередніми даними) кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 січня 2020р. скоротилась на 9,2% і становила 138,8 тис.голів, в т.ч корів на 4,9% (65,9 тис.голів), овець і кіз – на 3,8% (25,1 тис.голів), птиці – на 1,2% (25,0 млн. голів). Збільшилась кількість свиней на 3,4% (346,1 тис.голів).

Господарства населення утримували 25,9% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 34,6% корів, 35,9% свиней, 88,8% овець і кіз та 20,9% птиці всіх видів.

Промисловість

У 2020р. порівняно з 2019р. **індекс промислової продукції** становив 96,4% (по Україні – 94,8%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 71,6%, у **переробній** – 96,5%.

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв індекс промислової продукції становив 96,7%. У 2020р. вироблено 1,6 тис.т туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини свіжої чи охолодженої, 1,2 тис туш, напівтуш свинини свіжої чи охолодженої, 50,8 тис.т тушок та 76,9 частин тушок курей, курчат свіжих чи охолоджених, 143,3 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових), 73,0 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 7,9 тис.т масла вершкового жирністю не більше 85%, 15,7 тис.т сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру), 29,4 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 36,5 тис.т круп, борошна грубого помелу з вівса, кукурудзи, рису, 18,4 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 2,2 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 13,6 млн.дал напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду.

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу,**

шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 95,1%. Скоротився випуск білизни постільної бавовняної (крім трикотажної машинного чи ручного в'язання); жіночих та дівчачих: пальт та плащів тощо, жакетів та блейзерів (крім трикотажних), блузок, сорочок та батників (крім трикотажних), чоловічого та жіночого взуття, призначеного для носіння на вулиці, з верхом із шкіри натуральної. Водночас зросло виробництво футболок, майок й подібних виробів, трикотажних машинного або ручного в'язання, жіночих та дівчачих: костюмів та комплектів (крім трикотажних), суконь (крім трикотажних), спідниць та спідниць-брюк (крім трикотажних).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності індекс промислової продукції порівняно з 2019р. становив 108,7%. У 2020р. вироблено 23 вікон, дверей та їх рам, з деревини, 4,7 тис.т гранул та брикетів з пресованої або агломерованої деревини, залишків або відходів деревини, 16,7 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих, 8,6 тис.т етикеток та ярликів з паперу чи картону друкованих інших (крім самосклеювальних).

На підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції проти 2019р. індекс промислової продукції становив 110,0%. У 2020р. зросло виробництво засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібною торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини) на 18,8%, аміаку безводного – на 12,0%, мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах (крім для туалетних цілей) – на 11,0%, мила та речовин поверхнево-активних органічних у вигляді брусків, брикетів, фігурних формованих виробів або у інших формах для туалетних цілей – на 8,3%, нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 7,2%.

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів випуск промислової продукції зменшився на 8,8%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції індекс промислової продукції становив 111,2%.

На підприємствах металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції становив 84,0%.

У машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс виробництва становив 62,6%. У 2020р. скоротилось виробництво трансформаторів інших потужністю більше 1кВ А, але не більше 16 кВ А; машин пральних та машин для сушіння одягу, побутових; печей електричних побутових кухонних інших (крім для вмонтовування та печей мікрохвильових);

розпушувачів та культиваторів; борін дискових; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин); обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, індекс промислової продукції становив 100,8%. У 2020р. вироблено 1463,6 млн.кВт-годин електроенергії, що на 1,1% менше ніж у 2019р.

Будівництво

У 2020р. підприємствами області вироблено будівельної продукції (виконано будівельних робіт) на 2519,8 млн.грн. Індекс будівельної продукції у 2020р. порівняно з 2019р. становив 114,9%.

Обсяги будівництва будівель зменшились на 5,1%, а інженерних споруд збільшились – на 33,2%.

Нове будівництво становило 31,8% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 56,9%, реконструкція та технічне переоснащення – 11,3%.

Транспорт

У 2020р. вантажообіг підприємств транспорту області становив 9062,5 млн.ткм, або 84,1% від обсягу 2019р. Підприємствами транспорту перевезено 10,7 млн.т вантажів, що становить 72,0% від обсягів 2019р.

У 2020р. залізничним транспортом перевезено 5008,8 тис.т вантажів, що на 12,6% менше, ніж у 2019р. Перевезення зерна і продуктів перемолю скоротилося на 34,2%, брухту чорних металів – на 32,3%, кам'яного вугілля – на 23,9%. Збільшилось відправлення коксу у 2,4 рази, лісових вантажів – на 31,5%, будівельних матеріалів – на 18,6%, хімічних і мінеральних добрив – на 15,2%.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у 2020р. перевезено 5663,2 тис.т вантажів, що на 37,3% менше обсягу перевезень вантажів у 2019р. та виконано вантажообіг в обсязі 1600,0 млн.ткм, який зменшився на 7,1%.

Пасажиροобіг підприємств транспорту у 2020р. становив 1178,3 млн.пас.км, або 43,4% від обсягу 2019р.

Зменшення обсягу пасажирообігу відбулося на всіх видах транспорту: залізничному – на 60,2%, тролейбусному – на 59,5%, автомобільному – на 44,6%.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 40,3 млн. пасажирів, або 51,5% від обсягу 2019р.

Залізничним транспортом відправлено 1285,4 тис. пасажирів, що на 49,0% менше від обсягу 2019р. Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 30,1 млн. пасажирів, що на 44,0% менше ніж у 2019р. Електротранспортом перевезено 8,9 млн. пасажирів, що на 59,5% менше від обсягу 2019р.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–листопаді 2020р. **експорт товарів** становив 744939,9 тис.дол. США, або 97,3% порівняно із січнем–листопадом 2019р., **імпорт** – 619642,5 тис.дол., або 97,5%. Позитивне сальдо складало 125297,4 тис.дол. (у січні–листопаді 2019р. було також позитивне – 130318,3 тис.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 127 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Китаю – 18,8%, Нідерландів – 8,0%, Індії – 6,3%, Німеччини – 5,7%, Білорусі – 4,9%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 273524,6 тис.дол., або 36,7% від загального обсягу експорту, та зменшився порівняно з січнем–листопадом 2019р. на 10,8%.

Основу товарної структури експорту області складали продукти рослинного походження – 37,0%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 31,1%, готові харчові продукти – 8,5%, деревина і вироби з деревини – 5,5%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили зі Словаччини – 19,3%, Китаю – 13,0%, Швейцарії – 9,1%, Угорщини – 8,6%, Польщі – 7,4%, Німеччини – 7,0%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 346072,7 тис.дол., або 55,9% від загального обсягу та зменшився проти січня–листопада 2019р. на 16,9%.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 42,2%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 14,8%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 10,7%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 5,1%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) за 2020р. по Черкаській області у цілому становив 105,9% (за 2019р. – 103,2%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 5,4%. Найбільше (на 54,1–26,1%) зросли ціни на цукор, яйця, продукти переробки зернових та соняшникову олію. На 11,5–2,4% стали дорожчими макаронні

вироби, фрукти, хліб, яловичина, риба та продукти з риби, молоко та молочні продукти, сало. Водночас на 17,8% подешевшали овочі, на 3,5% – м'ясо птиці.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 16,6% пов'язано переважно з підвищенням цін на природний газ на 60,5%, тарифів на каналізацію – на 16,4%, водопостачання – на 15,7%, утримання будинків та прибудинкових територій – на 6,8%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 11,3%, що зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 21,6%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 9,6%, послуг лікарень – на 8,0%.

Підвищення цін на транспорт на 3,0% в основному спричинено подорожчанням автомобілів на 22,1%. Разом з тим на 9,1% подешевшали паливо та мастила.

Послуги освіти подорожчали на 5,6%, а саме: дошкільної – на 6,0%, вищої – на 4,7%, середньої – на 3,3%.